

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva lui Alexandr Antocianu cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile locativ-comunale, a dobânzilor de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-391/23
PIGD 2-20050112-01-2ra-13032023)*

Recursul care nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), or instanța de apel a aplicat legea care urma să fie aplicată, a cercetat toate probele administrate, apreciindu-le corespunzător.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. A. Ojoga
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

19 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 08 mai 2020 ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva lui Alexandr Antocianu cu privire la încasarea datoriei în mărime de 15 214,26 de lei pentru serviciile locativ-comunale acumulate pentru perioada ianuarie 2017 - februarie 2020, a dobânzilor de întârziere în mărime de 3 085,05 de lei, calculată pentru perioada 13 mai 2017 – 16 iulie 2020 și compensarea cheltuielilor judiciare. (f.d. 3-6, 51, vol. I)

2. În susținerea cererii de chemare în judecată ÎS „Calea Ferată din Moldova” a indicat, că Filiala Secția Administrare Construcții Locative din Chișinău a ÎS „Calea Ferată din Moldova” a încheiat un șir de contracte cu furnizorii de servicii comunale precum, SA „Termocom”, ÎM „Regia Autosalubritate”, SA „Apă-Canal”, ÎMS „Liftservice” cu privire la prestarea serviciilor locativ-comunale pentru fondul de locuințe ce se află la balanța ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

3. Întreprinderea reclamantă a menționat, că a prestat serviciile de gospodărire comunală, la toți locatarii blocurilor locative gestionate, în consecință, ultimii au beneficiat nemijlocit de serviciile prestate, având, prin urmare, obligația de a achita în termen contravaloarea acestora conform facturilor/ordinelor de plată primite, însă, din cauza neonorării obligațiilor de plată de către proprietarii/locatarii blocurilor locative gestionate de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în prezent ultima înregistrează datorii față de furnizorii serviciilor locativ-comunale.

4. ÎS „Calea Ferată din Moldova” a precizat, că este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei și chiar are obligația de a o face, pentru a stinge creanța sa față de furnizorii serviciilor locativ-comunale.

5. Așadar, conform fișei locuinței nr.501955 deschisă de ÎS „Calea Ferată din Moldova” pe numele lui Alexandr Antocianu, acesta este proprietar/locatar al apartamentului nr. xxxxx din str. xxxxx, mun. Chișinău, care a beneficiat de serviciile locativ-comunale furnizate în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

6. Izvor de apariție a obligațiilor, poate fi identificată inclusiv și fișa locuinței deschisă locatarului de către gestionarul fondului locativ. Prin deschiderea acestei fișe pârâtul a acceptat și beneficiat pe parcursul unei perioade îndelungate de servicii locativ-comunale, necontestând facturile primite și nici calitatea serviciilor prestate.

7. În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, în adresa lui Alexandr Antocianu a fost expediată reclamația nr.H-4/2409 din 23 decembrie 2019, însă, aceasta a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”.

8. ÎS „Calea Ferată din Moldova” a indicat, că la momentul înaintării acțiunii în instanța de judecată, pârâtul nu a întreprins nicio acțiune privind stingerea datoriei în mărime de 53 477,64 de lei, fapt ce a condiționat adresarea în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

9. Din cauza neonorării obligațiilor de plată de către proprietarii/locatarii blocurilor locative, în prezent, de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” sunt încasate dobânzi de întârziere, de către furnizori.

10. Respectiv, Alexandr Antocianu avea obligația de a achita plata pentru serviciile locativ-comunale la data limită indicată în facturile/bonurile de plată, însă nu și-a executat această obligație în termenul stabilit.

11. ÎS „Calea Ferată din Moldova” a menționat că urmare a neonorării obligațiilor de plată Alexandr Antocianu a acumulat o datorie în mărime de 53 477,64 de lei, pentru perioada ianuarie 2012 - februarie 2020, fapt confirmat prin informația despre calculul și achitarea serviciilor comunale, precum și a dobânzilor de întârziere în mărime de 16 254,31 de lei, pentru perioada 07 mai 2017-04 mai 2020.

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

12. Prin încheierea din 18 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintată de Alexandr Antocianu, reprezentat de avocatul Lungu Artur, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 186, vol.I)

13. Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 18 octombrie 2021 a admis în parte cererea de chemare în judecată înaintată de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a încasat de la Alexandr Antocianu în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” suma de 12 934,39 de lei cu titlu de datorie pentru serviciile comunale acumulată în perioada mai 2017 – februarie 2020, suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 510 de lei cu titlu de cheltuieli pentru citare, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 118,03 de lei și a cheltuielilor suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei în mărime de 54,65 de lei. În rest, cerințele s-au respins ca neîntemeiate. (f.d. 187,212-215, vol.I)

14. Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen la 27 octombrie 2021 de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” și de către Alexandr Antocianu, reprezentat de către avocatul Artur Lungu. (f.d. 191-193, vol.I)

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin încheierea din data de 11 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea avocatului Artur Lungu, în interesele lui Alexandr Antocianu, privind repunerea în termen a apelului, s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat efectuarea repunerii în termen. (f.d. 224-225, vol.I)

16. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 octombrie 2022 a admis cererea de apel declarată de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a casat hotărârea din 18 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea pretenției cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile locativ-comunale acumulate în perioada mai 2017 – februarie 2020 și în această parte a emis o nouă hotărâre, prin care a încasat de la Alexandr Antocianu în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova” datoria pentru serviciile locativ-comunale acumulate în perioada mai 2017 – februarie 2020 în mărime de 15 214,26 de lei, suma de 202,50 de lei, cu titlu de cheltuielile de judecată, sub forma taxei de stat achitată la depunerea cererii de apel. În rest a menținut hotărârea din 18 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

17. Instanța de apel, în temeiul art.8, alin.(1) și (2), art.9, alin.(1) și (2) art. 774, alin. (1), art. 775, art. 776, art. 858 alin. (1), (2) din Cod civil, art.25 alin. (2-5) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402 din 24 octombrie 2002, pct.17 și 18 ale Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, a concluzionat că cererea de chemare în judecată depusă de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” este parțial întemeiată, deoarece Alexandr Antocianu a beneficiat de serviciile prestate, având obligația corelativă de a achita plata acestora, pe care însă nu a respectat-o, fapt care determină în mod implicit admiterea integral a pretenției înaintate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 15 214,26 de lei, cu titlu de plată pentru serviciile locativ-comunale pentru perioada ianuarie 2017 - februarie 2020.

18. Curtea de Apel Chișinău a constatat, că la 23 decembrie 2019, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a expediat lui Alexandr Antocianu reclamație prin care a solicitat achitarea datoriei în mărime de 58 185, 71 de lei, pentru consumul serviciilor locativ – comunale pentru perioada ianuarie 2017 - februarie 2020. Prin hotărârea din 06 septembrie 2019 a Judecătorei

Chișinău, sediul Centru s-a admis integral acțiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova” împotriva lui Antocianu Alexandru, s-a încasat de la ultimul datoriile la plata serviciilor comunale în sumă de 38 263,38 de lei, respectiv, aceasta a servit și temei de micșorare a cuantumului pretențiilor înaintate în prezenta speță.

19. În această ordine de idei, instanța de apel a apreciat ca eronată concluzia instanței de fond, că urmează a fi încasată cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-comunale doar suma de 12 934,39 de lei, pentru perioada ianuarie 2017-februarie 2020, în rest suma care excede va fi respinsă ca neîntemeiată. Or, instanța ierarhic inferioară în hotărârea contestată nu și-a motivat concluzia sa în acest sens, fapt ce condiționează lipsa motivării în această parte a hotărârii, precum și contradictorialitatea hotărârii cu circumstanțele cauzei.

20. Cu referire la solicitarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea dobânzii de întârziere, Curtea de Apel Chișinău a reținut că aceasta urmează a fi respinsă în temeiul art.934, alin.(1) și (2), art.942, alin.(1)-(3) art. 880, alin.(1) și (5) din Codul civil, or, dobânda de întârziere este un prejudiciu cauzat creditorului prin neexecutarea obligației, care urmează a fi probat prin prisma art.118 Cod de procedură civilă.

21. Astfel, instanța de apel a reiterat că concluzia instanței de fond, conform căreia, neachitarea serviciilor comunale, nu reprezintă în sine cauzarea unui prejudiciu, și prin urmare, instanța de fond corect a dispus respingerea acestui capăt de cerere ca fiind neîntemeiat, or, la actele cauzei, anumite probe care ar demonstra prejudiciul cauzat apelantei/reclamante prin neachitarea în termen a datoriei acumulate pentru serviciile locativ-comunale prestate intimatului/pârât, nu se rețin.

22. Curtea de Apel Chișinău a apreciat critic argumentele formulate de către întreprinderea apelantă în cererea de apel, potrivit căreia, cererea creditorului privind încasarea dobânzilor de întârziere nu urmează a fi dovedită, referindu-se la art. 942 din Codul civil, din motiv că creditorul pecuniar nu trebuie să dovedească dauna cauzată prin întârzierea executării, stabilirea acestor daune fiind făcută anticipat prin lege, or, după cum s-a indicat supra, neachitarea serviciilor comunale în termen, nu atestă cauzarea prejudiciului material propriu-zis.

23. Suplimentar, instanța de apel a menționat că normele legale incidente interzic profesioniștilor să perceapă de la consumatori plăți suplimentare aferente utilizării unui anumit mijloc de plată care depășesc costul suportat de profesionist pentru utilizarea unor astfel de modalități de plată, sub sancțiunea nulității absolute.

24. Subsecvent instanța de apel, în temeiul art. art.82, art. 94 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, a concluzionat asupra temeiniciei pretenției cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, or, instanța obligă partea care a

pierdut procesul să compenseze părții care avut câștig de cauză, cheltuielile de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs ÎS „Calea Ferată din Moldova”, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” către Alexandr Antocianu să fie admisă integral și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în cadrul prezentului proces.

26. În motivarea recursului ÎS „Calea Ferată din Moldova” a reiterat circumstanțele de fapt indicate în cererea de chemare în judecată, totodată a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat eronat legea.

27. În acest sens întreprinderea recurentă a indicat că, la examinarea cauzei atât în instanța de fond cât și în instanța de apel, a făcut referință prin argumente plauzibile, în conformitate cu legislația în vigoare, în susținerea cererii de chemare în judecată înaintate, însă, instanțele de judecată au omis aplicarea respectivelor norme de drept în vederea soluționării juste a litigiului, interpretând eronat normele de drept material și anume art.880 din Codul civil.

28. Instanțele inferioare, eronat au calificat pretenția întreprinderii recurente privind încasarea dobânzii de întârziere, prin prisma prevederilor art. 880, alin.(1) și (5) din Codul civil. Mijloacele de plată sunt exponentul material care reprezintă banii. În circuitul civil există diverse mijloace de plată, art. 3 din Legea nr. 1231/1992 cu privire la bani, prevede că, leul - este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova, iar, plățile și transferurile în valută străină pot fi primite/efectuate pe teritoriul Republicii Moldova numai în cazurile și în modul stabilite de lege.

29. Cu privire la probarea prejudiciului, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a adus la cunoștință instanțelor inferioare faptul că de către furnizori la fel sunt încasate dobânzi de întârziere, în cadrul ședințelor de judecată au fost prezentate și s-a făcut referite la un șir de hotărâri judecătorești.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

30. Art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) stipulează că:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

31. Art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede următoarele:
„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

32. Art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) relevă că:
„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).”

33. Art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) reglementează că:
„Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.”

34. Art. 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede că:
„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.”

35. Art. 432, alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) statuează că:
„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

36. Art. 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) stabilește că:
„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

37. Cu referire la termenul de declarare a recursului, prevăzut la art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța de recurs reține, că decizia contestată a fost pronunțată în data de 04 octombrie 2022, expediată întreprinderii recurente, prin intermediul poștei electronice, în data de 24 noiembrie 2022.

Recursul depus de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” în data de 24 ianuarie 2023 este depus în termen.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează, că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

39. Astfel, că procedura admisibilității recursului va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului, la caz, 24 ianuarie 2023.

40. Din analiza recursului declarat rezultă, că ÎS „Calea Ferată din Moldova” a invocat temei de admisibilitate și anume că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat eronat legea.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă, or, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare, odată ce instanțele de judecată au emis concluzia de respingere a cerinței de încasare de la consumator a dobânzii de întârziere nu doar în baza art. 880 din Codul civil.

42. Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432, alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), nu a stabilit încălcarea de către instanța de apel a acestor circumstanțe.

43. În acest context, completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

44. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

45. În speță, completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

46. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului întreprinderii recurente la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

47. Drept urmare, completul de judecată reține că argumentele invocate de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

48. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431, alin. (1), (2), art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440, alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva deciziei din data de 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă